

Anti-pestprotocol

Waarom een Anti-pestprotocol?

Een pestprotocol is noodzakelijk omdat pesten helaas overal gebeurt. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen. Basisschool de Stappen wil de kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

Onze eerste aandacht gaat uit naar het voorkomen van pestgedrag! Dit kan door veel aandacht te besteden aan de ontwikkeling van een goed pedagogisch klimaat. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door het structureel geven van Kanjertrainingslessen. Daarbij is het wenselijk om samen met de leerlingen duidelijk afspraken te maken van hoe we met elkaar om willen gaan. **Het pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met respect met elkaar moeten leren omgaan.**

Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind ,systematisch ,door andere kinderen wordt gepest. Dan kunnen de veiligheid en/of ontwikkeling van een kind zodanig in het gedrang komen dat ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende zijn. **In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet , dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is.**

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Begripsomschrijvingen

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt. Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag.

Er is sprake van pesten als een leerling structureel negatief benaderd wordt en het gepeste kind niet (meer) in staat is om hierop zelfstandig te reageren en zich weerbaar op te stellen tegen de kinderen die pesten zelf.

De leerkracht moet heel alert zijn op de onderlinge verhoudingen en signalen die daaruit voortkomen en adequaat reageren volgens het protocol.

Enkele signalen van pesterijen waar we goed op letten kunnen zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen

- isoleren en negeren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen of dreigen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van de gepeste gaan
- bezittingen afpakken
- opmerkingen over kleding /uiterlijk
- schelden of schreeuwen
- pesten via msn/ Hyves/ what's app/ sms enz.

Uitgangspunten bij het pestprotocol voor de leerlingen

1. De school heeft **een inspanningsverplichting** om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

2. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, het kind dat pest en de 'zwijgende' groep kinderen.

3. Leerkrachten en alle betrokkenen binnen de school moeten alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten zij duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De eerste verantwoordelijkheid, onder schooltijd, blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.

4. Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht en/of de ouders aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers medeverantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. Dit sluit goed aan bij de principes van de Kanjertraining.

5. Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: "Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als 'klikken". Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

6. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

7. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de medezeggenschapsraad onderschreven en via de website met de ouders gecommuniceerd.

Het antipestcontract

Wat is de inhoud ?

Het antipestcontract vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

De Stappen wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Om welke protocollaire maatregelen gaat het?

Preventieve maatregelen:

De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school. Vanaf groep 3 t/m 8 worden de regels van het antipestcontract expliciet besproken.

Aan het begin van ieder schooljaar, vóór de herfstvakantie, worden er in alle groepen door de groepsleerkracht persoonlijk klassengesprekken gevoerd **over pesten en over de regels**. Daarbij wordt **het antipestcontract** geïntroduceerd (vanaf groep 5), dan wel geëvalueerd en geconsolideerd (in groep 6, 7 en 8).

Twee maal per jaar wordt er door de groepsleerkracht **voor iedere groep een sociogram** gemaakt middels www.sociogram.nl/ www.sometics.nl. Dat sociogram wordt besproken met de IB-er en komt ook ter sprake bij de overdracht van de groep aan het einde van het schooljaar.

Repressieve maatregelen: de 4 stappen

1. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. **De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt het kind dat pest en praat hier ook over met de rest van de groep. Indien nodig is er ook overleg met de ouders.** Dit gesprek met de kinderen van de groep staat niet op zichzelf maar wordt zeker elke week herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het dossier van zowel het kind dat pest als het gepeste kind.

2. Indien er sprake is van **herhaaldelijk** pestgedrag **wordt het antipestcontract, na overleg met de IB-er, van de leerling afgenomen.** De ouders van het kind dat pest worden (in het bijzijn van het kind dat pest) op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met het kind dat pest uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld.

Ook de directie van de school wordt in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het smal dossier van de school. Tevens worden de overige leerkrachten in dit stadium op de hoogte gebracht van het aanhoudend pestgedrag zodat zij bij het buiten lopen hier mede op kunnen letten. Indien noodzakelijk zal de groepsleerkracht hierbij extra mee surveilleren gedurende de pauzes onder schooltijd.

3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag weer aan de directie van de school en wordt de inbreng van de gedragsspecialist en bespreking in het zorgteam hierbij ingeschakeld. De leerkracht overhandigt de directie het dossier met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.

De directie roept de ouders op school voor een gesprek en verwacht daarbij de volledige medewerking van de ouders bij het oplossen van het pestprobleem. Indien mogelijk is de leerkracht bij dit gesprek aanwezig. Ook het kind kan in dit eerste directie gesprek betrokken worden. De directie gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen en maakt afspraken met het kind dat pest en ouders die aan de leerkracht worden medegedeeld.

4. Indien het pestgedrag van het kind dat pest niet is beëindigd, en/ of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van het kind dat pest of het overplaatsen van het kind dat pest (of het gepeste kind) naar een andere groep. Dit gebeurt altijd in/na overleg met ouders en zorgteam. Ook schorsing van het kind dat pest (tot maximaal twee dagen) behoort, *bij uitzondering*, tot de mogelijkheden. We volgen hierbij de procedure schorsing en verwijdering van leerlingen zoals die beschreven is in de (aanvulling van) de schoolgids. Indien dit alles niet leidt tot verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind.

De concrete pedagogische invulling als handvat van het antipestprotocol:

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag volstrekt niet geaccepteerd wordt..

De leerkracht biedt de gepeste leerling bescherming, spreekt zwaar en ernstig met het kind dat pest en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers.

Indien een leerling, bij het signaleren van een pestprobleem, dit niet aan de leerkracht durft te vertellen, kan een kind naar een leerkracht van eigen keuze gaan. Deze leerkracht, een zogenaamde vertrouwenspersoon voor de kinderen (zie schoolgids), koppelt het probleem vervolgens terug naar de direct betrokken leerkracht. Geheimhouding van de bewuste leerling moet bij deze terugkoppeling gewaarborgd zijn.

Hoe begeleiden we.....

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van het kind dat pest).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Het kind dat pest:

- We praten met het kind dat pest en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten het gepeste kind heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken, bij herhaling , het kind dat pest er weer op aan en nemen strafmaatregelen indien nodig

De grote groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We spreken er de leerlingen op aan dat pestgedrag gemeld en voorkomen moet worden

- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen” met het kind dat pest meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor het gepeste kind.
- We laten inzien welke positieve kanten het gepeste kind heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Adviezen aan.....

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. De belangrijkste regel van het pesten luidt: word je gepest, praat er dan thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!!
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van de kinderen die pesten:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans om pester of gepest te worden.

WAT WORDT VAN OUDERS VERWACHT OP ONZE SCHOOL?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Mocht zich echter een conflict voordoen, dan verwachten wij dat u de volgende vuistregels in acht neemt:

1: U blijft te allen tijden beheerst. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Tracht te allen tijden te voorkomen dat u zich misdraagt in aanwezigheid van kinderen.

2: U spreekt in positieve zin over **andermans opvoeding en andermans kind**. Dat doet de school ook over u en uw kind.

3. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan **overlegt** u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander. Als ouder kent u het daarbij verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij/achterklap.

Tegen ouders/verzorgers die zich niet aan bovengenoemde afspraken houden worden passende maatregelen genomen door de directie van onze school:

Dit zou o.a. kunnen inhouden dat een ouder/verzorger de school (en het schoolplein) alleen mag betreden op afspraak.

Bij grensoverschrijdend fysiek en/of verbaal geweld wordt in overleg met het centraal bestuur van onze stichting aangifte gedaan bij de politie.

Aanvullend vanuit de Kanjermethodiek:

Als u opvoedt uit angst (= met mijn kind zal het niet goed komen), dan plaatst u uw kind in een zwakke positie. U haalt uw kind hiermee onderuit.

Als u corrigeert vanuit gevoelens van ergernis en irritatie, dan zal uw kind zich afgewezen voelen. Laat u zich door angst leiden in uw opvoeding, of door gevoelens van irritatie, dan is de kans aanwezig dat uw kind zelfbeschadigende gedachten zal ontwikkelen en opvattingen zoals: ik ben geen goed kind, mijn moeder/vader is niet trots op mij.

In de praktijk

A. Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.

B. Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.

C. Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school.

D. Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden, onder het mom van: "Ons kind mag zijn zoals het is!"

Algemene tips voor ouders:

1. Ook mijn kind kan doen als de zwarte, rode of gele pet. Ook mijn kind kan pesten.
2. Ook mijn kind kan worden gepest.
3. Ik neem het probleem serieus.
4. Ik raak niet in paniek.
5. Ik straf niet fysiek en ga niet "uit mijn dak" als ik hoor dat mijn kind vaak doet als de zwarte pet.
6. Ik probeer er achter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van mijn kind.
7. Ik vraag mij af:
 - Voelt mijn kind zich veilig thuis
 - Voelt mijn kind zich veilig op school
 - Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte
 - Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort?
 - Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen
 - Welke t.v.-programma's kijkt mijn kind allemaal?
 - Wat doet mijn kind allemaal op internet?
 - Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
8. Ik besteed extra aandacht aan mijn kind
9. Ik corrigeer agressieve buien
10. Ik stimuleer mijn kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
- 11.. Ik bied hulp aan mijn kind
12. Ik lees boeken over pesten en/of vraag informatie op
13. Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vind of als de school dat aangeeft.

Ouders die in de thuissituatie problemen ondervinden met deze genoemde tips, kunnen wij ondersteuning bieden. Waar nodig kunnen wij u via het Centrum jeugd en Gezin doorverwijzen naar diverse instanties die u hierbij kunnen helpen. U kunt hiervoor contact opnemen met de groepsleerkracht of met onze intern begeleider: Elise Boussem (op donderdag) en of gebruikmaken van het maandelijks spreekuur van Charlotte Castenmiller van het CJG op onze school. De data waarop zij aanwezig is staan vermeld op onze jaarkalender.

Tips voor de kinderen:

Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen jouw ouders wat wel en niet kan.

Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school.

Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf/meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is.

Spreek met respect over jezelf. Ook jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf/meester.

